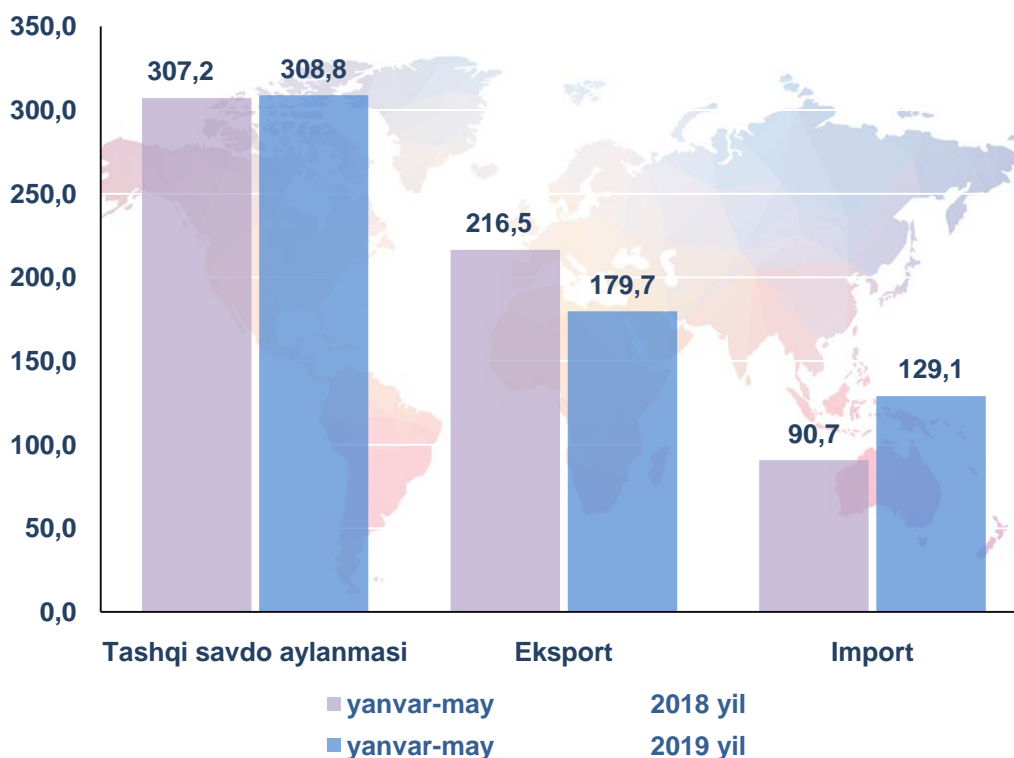

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2019 yil yanvar-may)

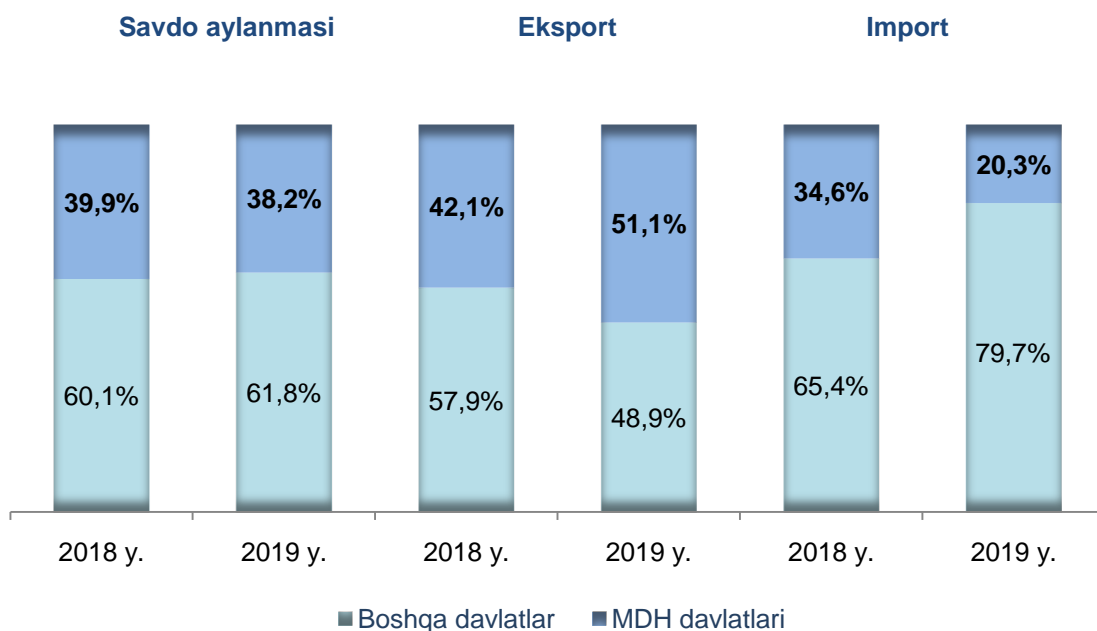
2019 yil yanvar-may oylari yakunlariga ko'ra, respublikada tashqi savdo aylanmasi 308,8 mln. AQSh dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 0,5 %ga ko'paydi. Shu jumladan, eksport hajmi 179,7 mln. AQSh dollarga va import hajmi 129,1 mln. AQSh dollariga yetdi. Tashqi savdo saldosi 50,6 mln. AQSh dollarini tashkil qildi.

Qoraqalpog'iston Respublikasining tashqi savdo aylanmasi (mln. AQSh dollari)

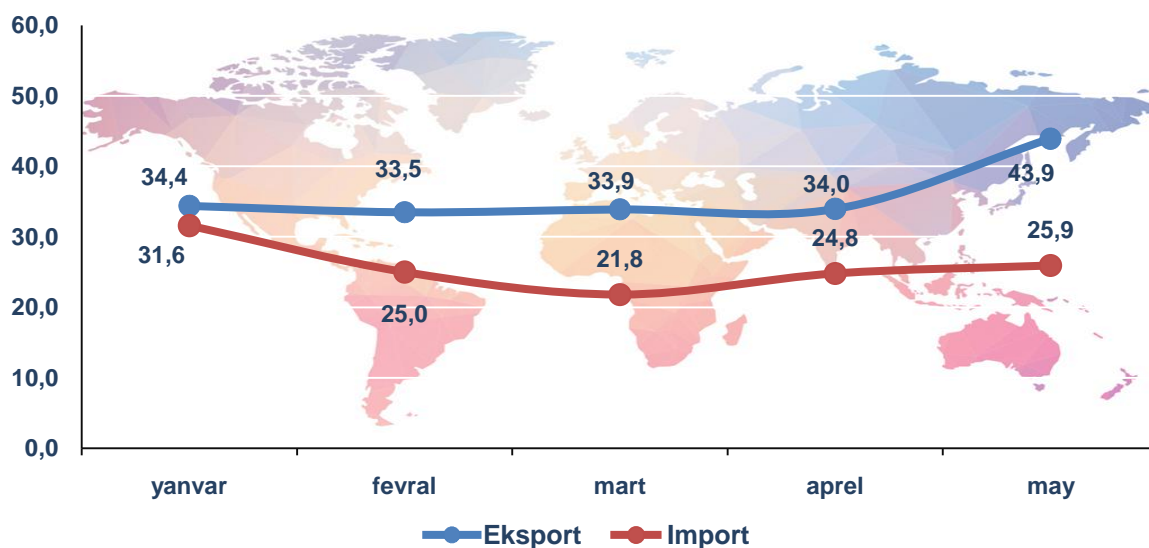
Joriy yilning yanvar-may oylarida, respublika tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 38,2 %ni tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 96,3 %ni tashkil qilgan, boshqa davlatlarning ulushi esa 61,8 % bo'lib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 3,3 %ga oshgan. Shuningdek, eksport hajmida MDH davlatlari 51,1 %ni, boshqa davlatlar 48,9 %ni va import hajmida MDH davlatlari 20,3 %ni, boshqa davlatlar 79,7 %ni tashkil qildi.

2019 yil yanvar-may oylarida respublika tashqi savdo aylanmasida MDH va boshqa davlatlarning ulushi (umumiy hajmga nisbatan foiz hisobida)

Shu bilan birga ta'kidlab o'tish kerakki, 2019 yilning may oyida eksport qilingan tovar va xizmatlar, aprel oyiga nisbatan 9,9 mln. AQSh dollarga ko'proq eksport qilindi va 43,9 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Tovar va xizmatlar importi hajmi esa 25,9 mln. AQSh dollarini tashkil qilgan bo'lib, bu esa aprel oyiga nisbatan 1,1 mln. AQSh dollariga ko'proqdir.

2019 yil yanvar-mayda tovar va xizmatlarning oylik eksport-import ko'rsatkichlari dinamikasi (mln. AQSh dollari)

2019 yil yanvar-may oylarida respublika tashqi savdo aylanmasida yuqori ulushga ega davlatlar ketma-ketligi quyidagicha ko`rinish olgan:

**Respublika tashqi savdo aylanmasida
yuqori ulushga ega davlatlar**

(mln. AQSh dollari)

Davlat nomi	Tashqi savdo aylanmasi	Eksport	Import	Tashqi savdo aylanmasi	
				ulushi, %	o'sish sur'ati, %
Xitoy	80,4	42,0	38,5	26,1	106,8
Rossiya	77,7	63,3	14,3	25,2	93,4
Turkiya	37,7	24,0	13,7	12,2	73,9
Qozog'iston	31,3	24,2	7,1	10,1	97,5
Koreya Respublikasi	24,5	8,0	16,5	7,9	2,3 b
Latviya	11,4	9,6	1,8	3,7	77,1
Buyuk Britaniya	7,3	0,0	7,3	2,4	6,0 b
Vietnam	5,2	0,0	5,2	1,7	184,4
Ukraina	3,5	1,5	2,1	1,1	145,0
Eron	3,3	0,2	3,1	1,1	8,6 b
Litva	2,8	0,0	2,8	0,9	7,6 b
Turkmaniston	2,7	0,3	2,4	0,9	5,0 b
Hindiston	2,5	0,0	2,5	0,8	22,0 b

Respublikamizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida 2019 yil yanvar-may oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 38,2 %ni tashkil etdi hamda tashqi savdo aylanmasi o'tgan yilning shu davriga nisbatan 96,3 %ni tashkil etdi. Boshqa xorijiy davlatlarning respublika tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2018 yilning yanvar-may oylarida 60,1 %ni tashkil qilgan bo'lsa, joriy yilning ushbu davrida esa tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 61,8 %ga etdi.

Qoraqalpog'iston Respublikasining ayrim hamkor davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi dinamikasi

(mln.AQSh dollari)

Davlat nomi	2017 yil yanvar-may	2018 yil yanvar-may	2019 yil yanvar-may
Xitoy	66,5	75,3	80,4
eksport	58,2	56,9	42,0
Import	8,3	18,3	38,5
saldo	49,9	38,6	3,5
Rossiya	50,1	83,2	77,7
eksport	33,6	60,2	63,3
import	16,5	23,0	14,3
saldo	17,1	37,2	49,0
Turkiya	58,4	51,0	37,7
eksport	54,1	48,1	24,0
import	4,3	2,9	13,7
saldo	49,8	45,2	10,3
Qozog'iston	17,6	32,1	31,3
eksport	17,1	26,2	24,2
import	0,5	5,9	7,1
saldo	16,6	20,3	17,1
Koreya Respublikasi	12,1	10,8	24,5
eksport	0,2	0,4	8,0
import	11,9	10,5	16,5
saldo	-11,7	-10,1	-8,5
Latviya	18,6	14,8	11,4
eksport	18,4	12,8	9,6
import	0,2	1,9	1,8
saldo	18,2	10,9	7,8
Buyuk Britaniya	0,3	1,2	7,3

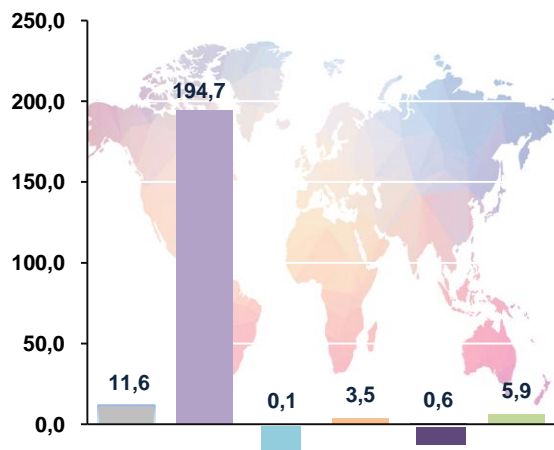
Davlat nomi	2017 yil yanvar-may	2018 yil yanvar-may	2019 yil yanvar-may
eksport	0,0	0,0	0,0
import	0,3	1,2	7,3
saldo	-0,3	-1,2	-7,3
Vietnam	0,1	2,8	5,2
eksport	0,1	1,0	0,0
import	0,0	1,8	5,2
saldo	0,1	-0,8	-5,2
Ukraina	5,3	2,4	3,5
eksport	1,3	1,6	1,5
import	4,0	0,8	2,1
saldo	-2,7	0,8	-0,6
Eron	1,1	0,4	3,3
eksport	1,1	0,0	0,2
import	0,0	0,4	3,1
saldo	1,1	-0,4	-2,9
Litva	0,5	0,4	2,8
eksport	0,0	0,0	0,0
import	0,5	0,4	2,8
saldo	-0,5	-0,4	-2,8
Turkmaniston	0,1	0,5	2,7
eksport	0,1	0,2	0,3
import	0,0	0,3	2,4
saldo	0,1	-0,1	-2,1
Hindiston	0,3	0,1	2,5
eksport	0,1	0,0	0,0
import	0,2	0,1	2,5
saldo	-0,1	-0,1	-2,5

EKSPORT

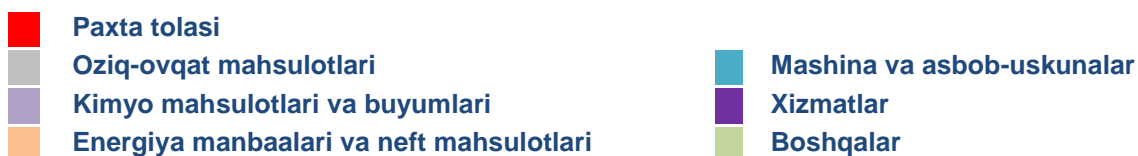
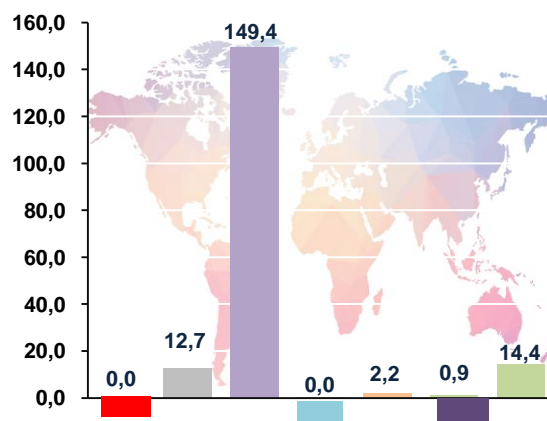
2019 yil yanvar-may oylarida eksport hajmi 179,7 mln. AQSh dollariga teng bo'ldi. Eksport tarkibida tovarlar 99,5 % ulushga ega, bular asosan kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlar (83,1 %), oziq-ovqat mahsulotlari (7,1 %) guruhlari hissasiga to'g'ri kelmoqda.

Tovar va xizmatlar eksporti tarkibi (mln.AQSh dollari)

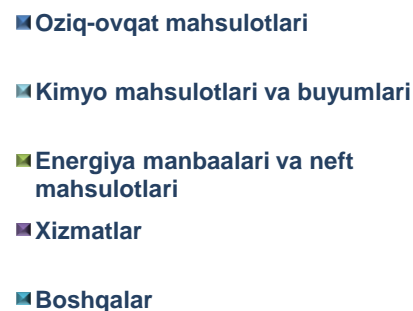
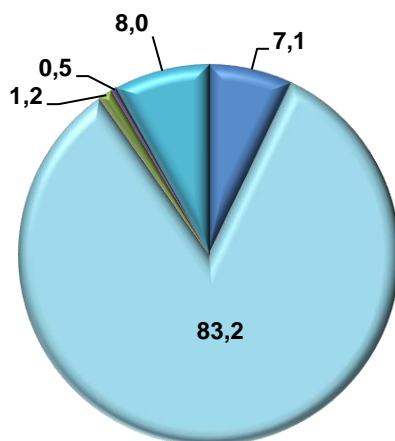
2018 yil
yanvar-may

2019 yil
yanvar-may

Tovar va xizmatlar eksporti ulushi, (%)

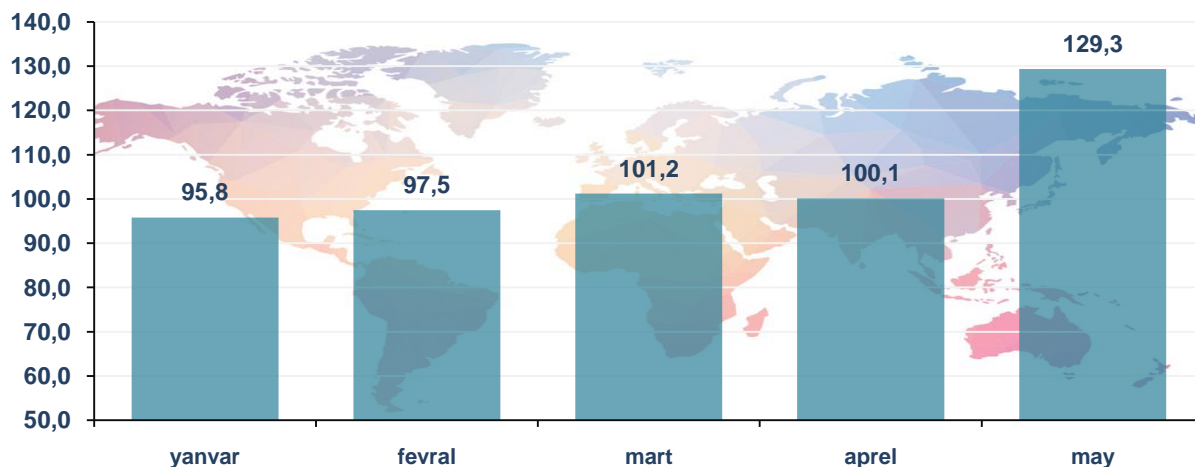

Eksport tarkibi

	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mln. AQSh doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSh doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSh doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %
Eksport	179,7	83,0	100,0	91,8	100,8	100,0	87,9	70,1	100,0
Paxta tolasi	0,037	-	0,0	-	-	-	0,037	-	0,0
Oziq-ovqat mahsulotlari	12,7	109,2	7,1	4,9	148,7	5,4	7,8	93,4	8,8
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	149,4	76,8	83,2	83,5	97,4	90,9	66,0	60,5	75,2
Energiya manbaalari va neft mahsulotlari	2,2	61,7	1,2	0,8	2,8 b	0,9	1,3	41,8	1,5
Mashina va asbob-uskunalar	0,029	25,4	0,015	0,0	13,9	0,0	0,014	2,2 b	0,0
Xizmatlar	0,9	139,5	0,5	0,7	136,9	0,7	0,2	148,1	0,2
Boshqalar	14,4	2,4 m	8,0	1,9	156,2	2,1	12,5	2,7 b	14,3

Eksport qilinayotgan tovar va xizmatlarning oylar kesimidagi o'sish sur'atlari bo'yicha quyida keltirilgan ma'lumotlardan shuni ko'rishimiz mumkinki, joriy yilning yanvar-may oylari davomida eng yuqori o'sish sur'ati may oyida kuzatilgan.

Tovar va xizmatlar eksportining o'sish sur'atlari (o'tgan oyga nisbatan, %)

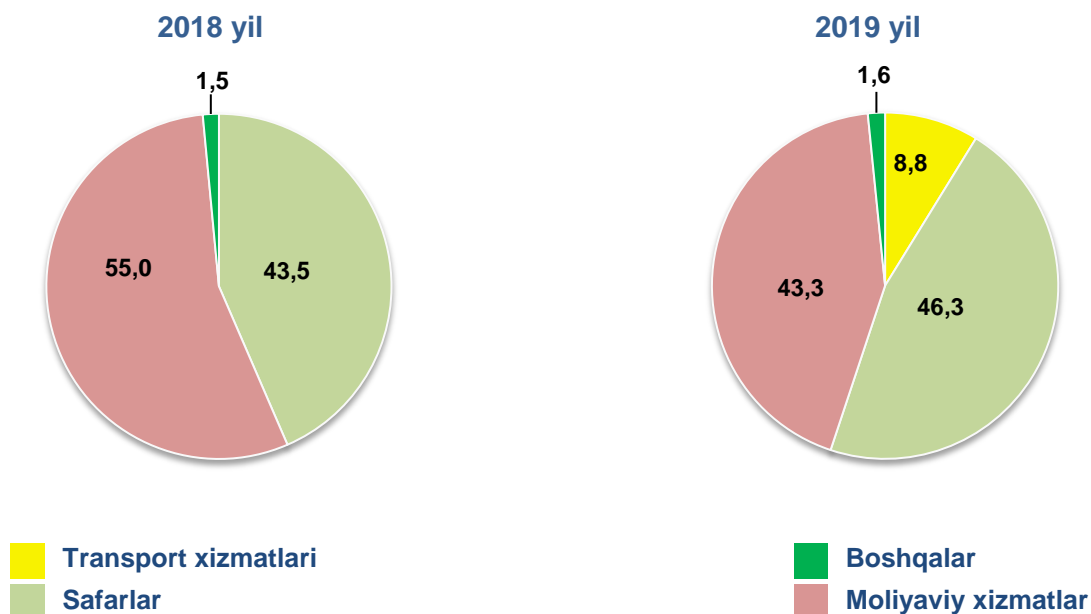

Shuningdek, tovar va xizmatlar eksporti o'sish sur'atlarining tahliliga asosan, 2019 yilning may oyida eksport qilingan tovar va xizmatlar aprel oyiga nisbatan 29,2 %ga ko'paygan.

Xizmatlar eksporti hajmi 0,9 mln. AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 0,5 %ini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 39,5 %ga o'sganligi kuzatildi.

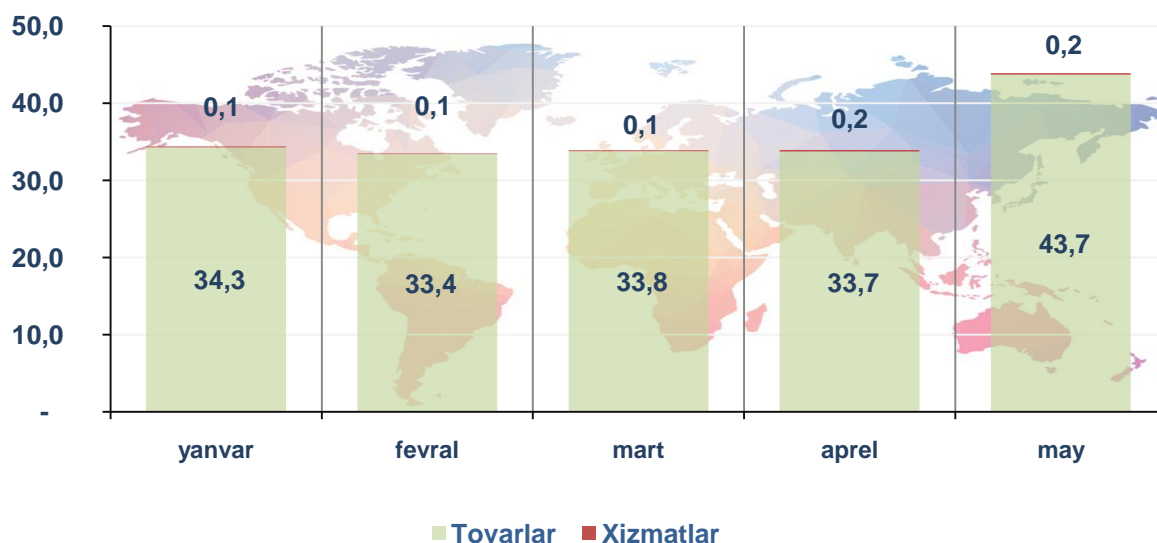
Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi safarlar (49,3 %), moliyaviy xizmatlar (39,4 %) va transport xizmatlari (10,2 %) hissasiga to'g'ri keladi.

Xizmatlar eksporti tarkibi, (%)

Tovar va xizmatlar eksporti dinamikasi tahliliga ko'ra, 2019 yilning may oyi mobaynida eksport qilingan tovarlar hajmi, aprel oyiga nisbatan 10,0 mln. AQSh dollariga ko'p eksport qilindi va 43,7 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar eksporti esa 0,2 mln. AQSh dollarga etgan.

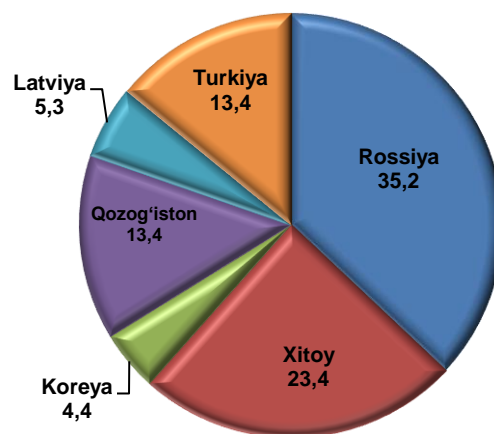
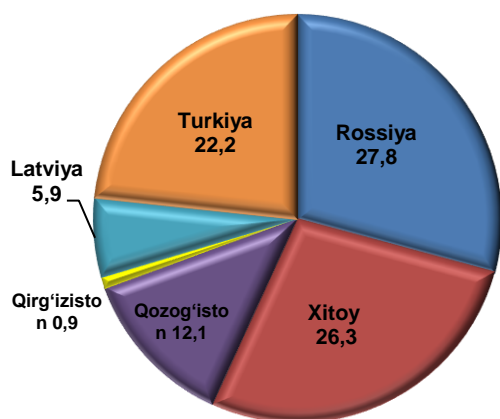
2019 yil yanvar-mayda tovarlar va xizmatlar eksporti dinamikasi
(oylar kesimida, mln. AQSh dollari)

Respublika eksportida asosiy hamkor davlatlarning ulushi
(yanvar-may)

2018 YIL

2019 YIL

Eksport qilinayotgan tovar va xizmatlarning asosiy qismi Rossiya Federatsiyasi, Xitoy va Qozog'iston hissasiga to'g'ri kelmoqda. Bu esa umumiy eksport hajmining 72,0 %ini tashkil qiladi. Rossiya Federatsiyasi, Xitoy va Qozog'istonga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga nazar tashlasak, asosan kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlardan iborat ekanligini ko'rishimiz mumkin.

**Qoraqalpog'iston Respublikasining
asosiy hamkor davlatlarga amalga oshirgan eksport hajmi**

Davlat nomi	Mln. AQSh doll.		Ulushi, %		O'rni	
	2018 yanvar- may	2019 yanvar- may	2018 yanvar- may	2019 yanvar- may	2018 yanvar- may	2019 yanvar- may
Rossiya	60,2	63,3	27,8	35,2	1	1
Xitoy	56,9	42,0	26,3	23,4	2	2
Qozog'iston	26,2	24,2	12,1	13,4	4	3
Turkiya	48,1	24,0	22,2	13,4	3	4
Latviya	12,8	9,6	5,9	5,3	5	5
Koreya Respublikasi	0,4	8,0	0,2	4,4	11	6
Ukraina	1,6	1,5	0,7	0,8	7	7
Qirg'iziston	1,8	1,3	0,9	0,7	6	8
Tojikiston	0,9	1,2	0,4	0,6	10	9
Iroq	1,2	1,0	0,5	0,6	9	10
Estoniya	1,5	1,0	0,7	0,5	8	11

Meva-sabzavot mahsulotlari eksporti

2019 yilning yanvar-may oylarida jami 14 702,4 tonna meva-sabzavot mahsulotlari 5 254,4 ming AQSh dollariga eksport qilindi (o'sish sur'ati – 145,6%). Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, 2019 yilning yanvar-may oylarida 12 307,3 tonna sabzavotlar 3 916,8 ming AQSh dollariga eksport qilingan.

Shuningdek, 959,7 tonna meva va rezavorlar 747,3 ming AQSh dollariga eksport qilingan bo'lib, eksport hajmi o'tgan yilning mos davriga nisbatan 547,5 tonnaga ko'paygan.

Meva-sabzavot mahsulotlarining tarkibi

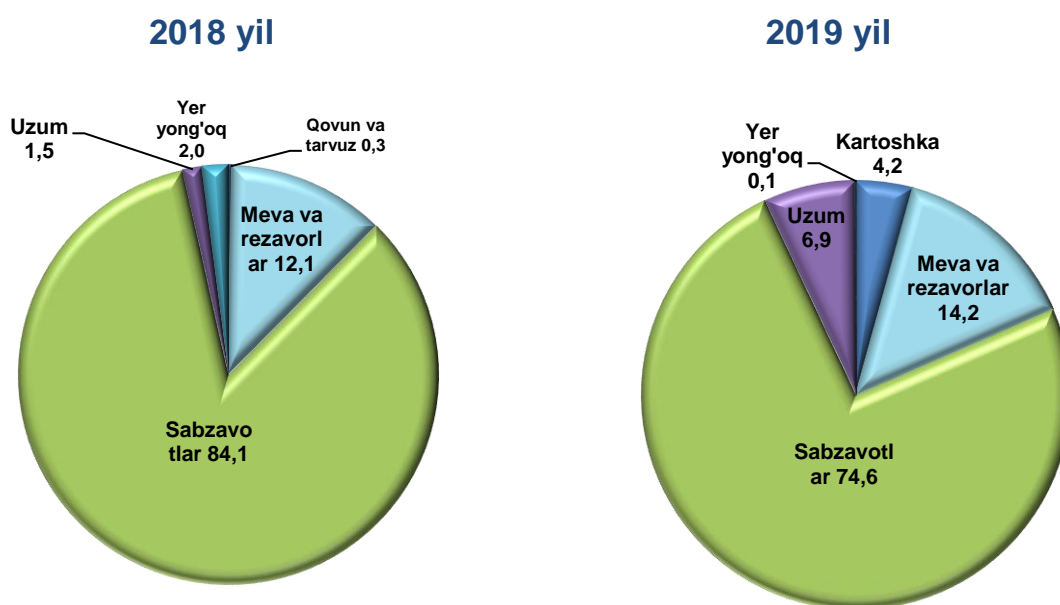

Shuni aytib o'tish joizki, mamlakatimizda eksport salohiyatini kengaytirish, yangi bozorlarni o'zlashtirish natijasida meva-sabzavot mahsulotlari, uzum, poliz, dukkakli ekinlar, shuningdek, quritilgan sabzavot va mevalarni eksport qilish hajmi oshib bormoqda. Jumladan, 2019 yilning yanvar-may oylarida uzum va qovun-tarvuz eksport hajmi 363,9 ming AQSh dollariga yetdi (o'tgan yilning mos davriga nisbatan 5,6 barobarga o'sgan).

Respublikamizda yetishtirilgan meva va sabzavot mahsulotlarining asosiy bozorlari eksport geografiyasi

Davlat nomi	2018 yil yanvar-may			2019 yil yanvar-may		
	tonna	ming AQSh doll.	ulushi, %	tonna	ming AQSh doll.	ulushi, %
Qozog'iston	17 985,8	2 990,1	82,9	10 464,5	3 855,1	73,4
Rossiya	235,7	202,6	5,6	3 093,7	828,1	15,8
Bolgariya	-	-	-	66,7	310,6	5,9
Ukraina	-	-	-	21,5	101,1	1,9
Turkiya	72,0	46,1	1,3	502,6	66,0	1,3
Ruminiya	-	-	-	252,0	36,3	0,7
Turkmaniston	10,0	7,3	0,2	275,9	32,5	0,6
Xitoy	-	-	-	25,5	24,7	0,5

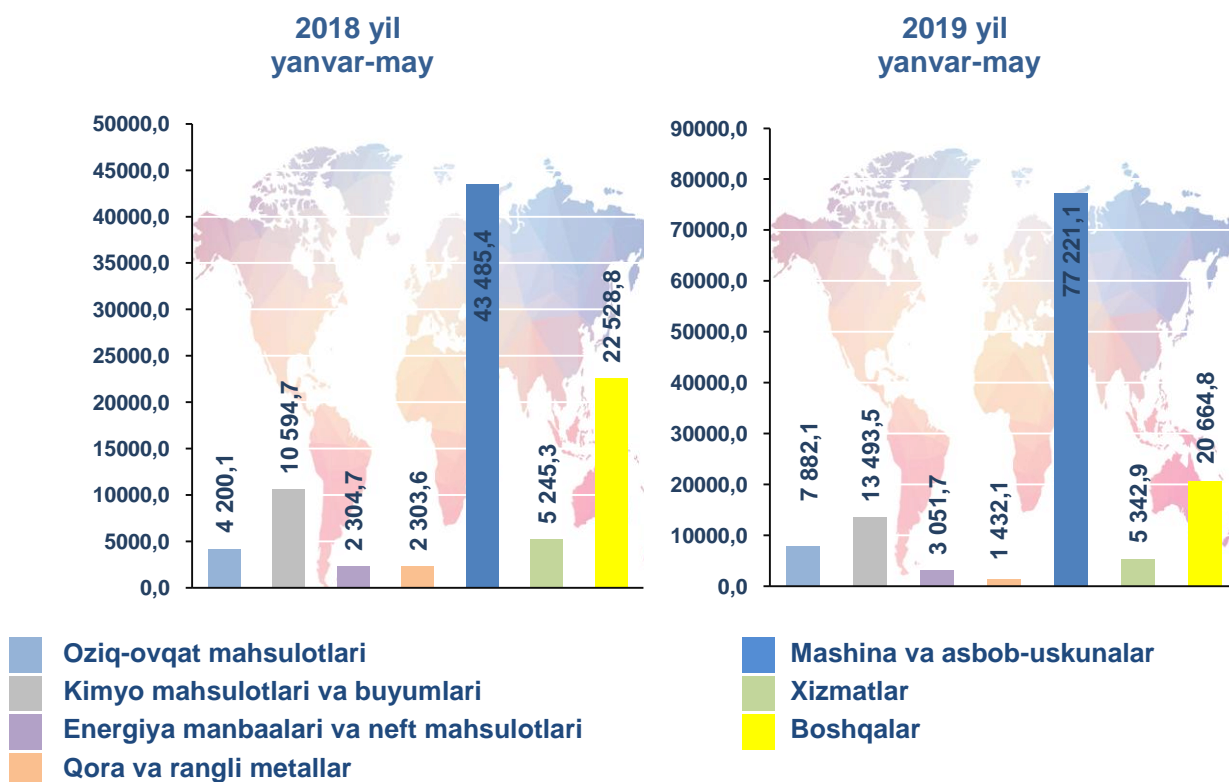
2019 yil yanvar-mayda meva va sabzavot mahsulotlarining tarkibi (umumiy hajmga nisbatan foiz hisobida)

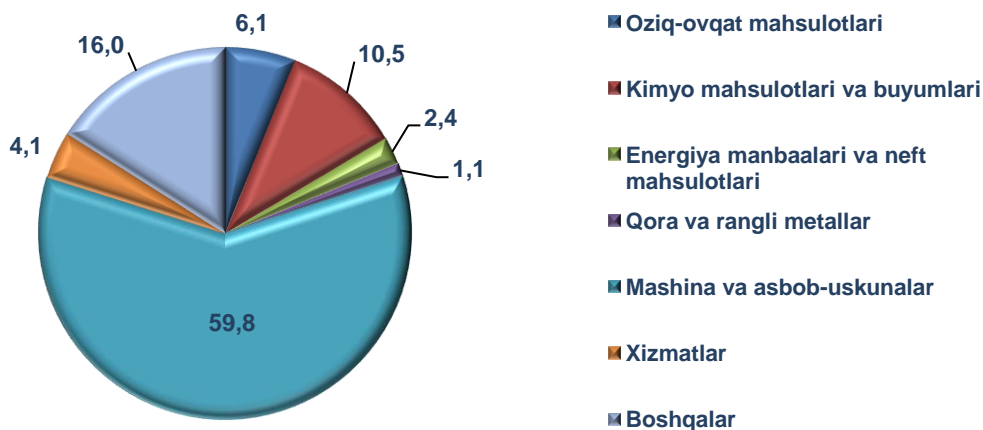
IMPORT

Joriy yilning yanvar-may oylarida import hajmi 129,1 mln. AQSh dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 42,4 %ga o'sdi. Import tarkibida eng katta ulush mashina va asbob uskunalar (59,8 %), kimyo mahsulotlari va buyumlari (10,5 %), oziq-ovqat mahsulotlari (6,1 %) va xizmatlar (4,1 %) guruhlariga to'g'ri keldi.

Tovar va xizmatlar importi tarkibi (ming AQSh dollari)

Tovar va xizmatlar importi ulushi, (%)

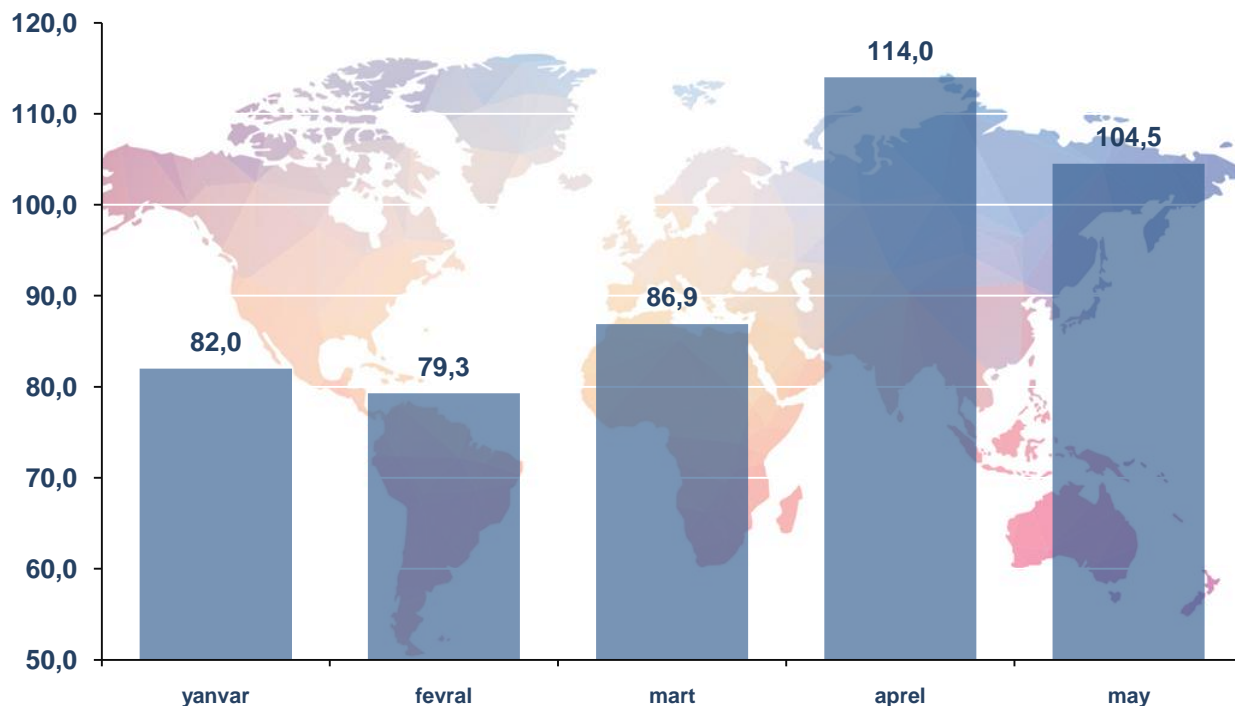

Import tarkibi

	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mln. AQSh doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSh doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSh doll.	o'tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %
Import	129,1	142,4	100,0	26,2	83,5	100,0	102,9	173,6	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari	7,9	187,7	6,1	7,6	184,6	28,9	0,3	3,3 b	0,3
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	13,5	127,4	10,5	1,6	71,7	6,0	11,9	141,8	11,6
Energiya manbaalari va neft mahsulotlari	3,1	132,4	2,4	0,4	33,0	1,3	2,7	2,2 b	2,6
Qora va rangli metallar	1,4	62,2	1,1	0,3	18,1	1,2	1,1	181,4	1,1
Mashina va asbob-uskunalar	77,2	177,6	59,8	6,5	2,3 b	24,6	70,8	173,9	68,8
Xizmatlar	5,3	101,9	4,1	0,7	35,2	2,7	4,6	143,3	4,5
Boshqalar	20,7	91,7	16,0	9,3	52,7	35,3	11,4	2,3 b	11,1

Import qilingan tovar va xizmatlarning oylar kesimidagi o'sish sur'atlari bo'yicha quyida keltirilgan ma'lumotlardan shuni ko'rishimiz mumkinki, joriy yilning yanvar-may oylari davomida eng yuqori o'sish sur'atlari aprel oyida kuzatilgan.

Tovarlar va xizmatlar importining o'sish sur'atlari dinamikasi (o'tgan oyga nisbatan, %)

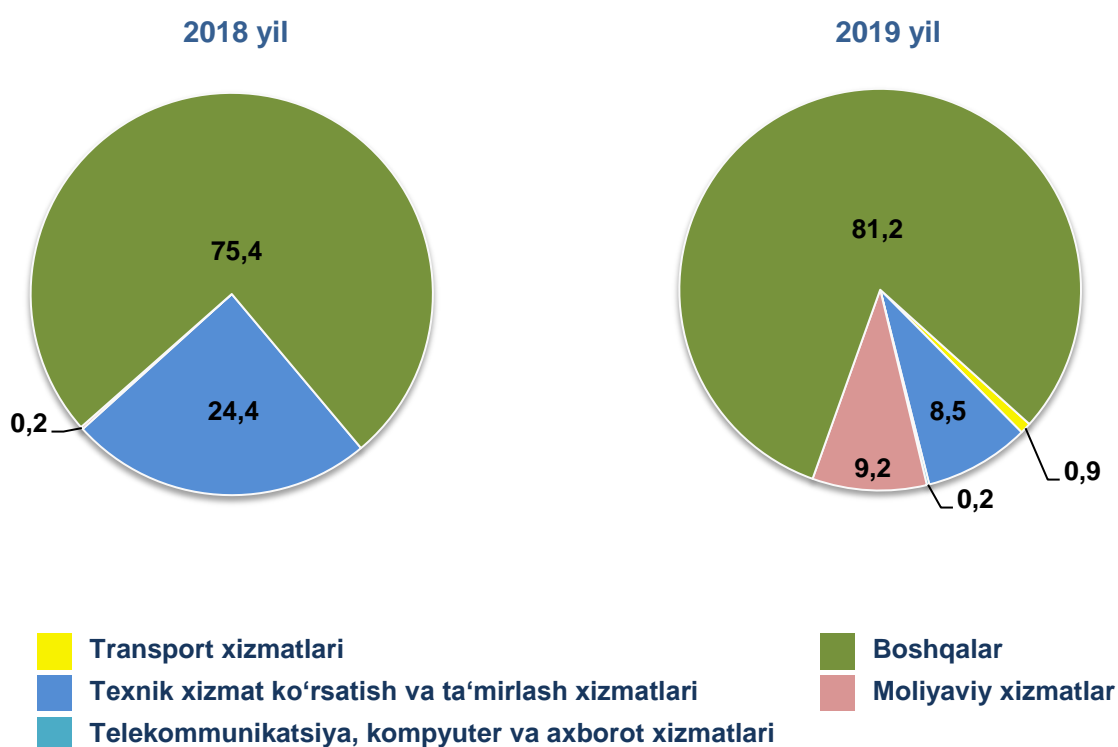
Shuningdek, tovar va xizmatlar importi o'sish sur'atlarining tahliliga asosan, 2019 yilning may oyida import qilingan tovar va xizmatlar aprel oyiga nisbatan 9,5 %ga kamaygan.

Qoraqalpog'iston Respublikasiga asosiy hamkor davlatlardan amalga oshirilgan import hajmi

Davlat nomi	Mln. AQSh doll.		Ulushi, %		O'рни	
	2018 y. yanvar-may	2019 y. yanvar-may	2018 y. yanvar-may	2019 y. yanvar-may	2018 y. yanvar-may	2019 y. yanvar-may
Xitoy	18,3	38,5	20,2	29,8	2	1
Koreya Respublikasi	10,5	16,5	11,6	12,8	3	2
Rossiya	23,0	14,3	25,4	11,1	1	3
Turkiya	2,9	13,7	3,2	10,6	5	4
Buyuk Britaniya	1,2	7,3	1,3	5,6	7	5
Qozog'iston	5,9	7,1	6,5	5,5	4	6

Vietnam	1,9	5,2	2,0	4,0	6	7
Eron	0,4	3,1	0,4	2,4	9	8
Litva	0,4	2,8	0,4	2,1	10	9
Hindiston	0,1	2,5	0,1	1,9	12	10
Turkmaniston	0,4	2,4	0,4	1,9	11	11
Ukraina	0,8	2,1	0,9	1,6	8	12

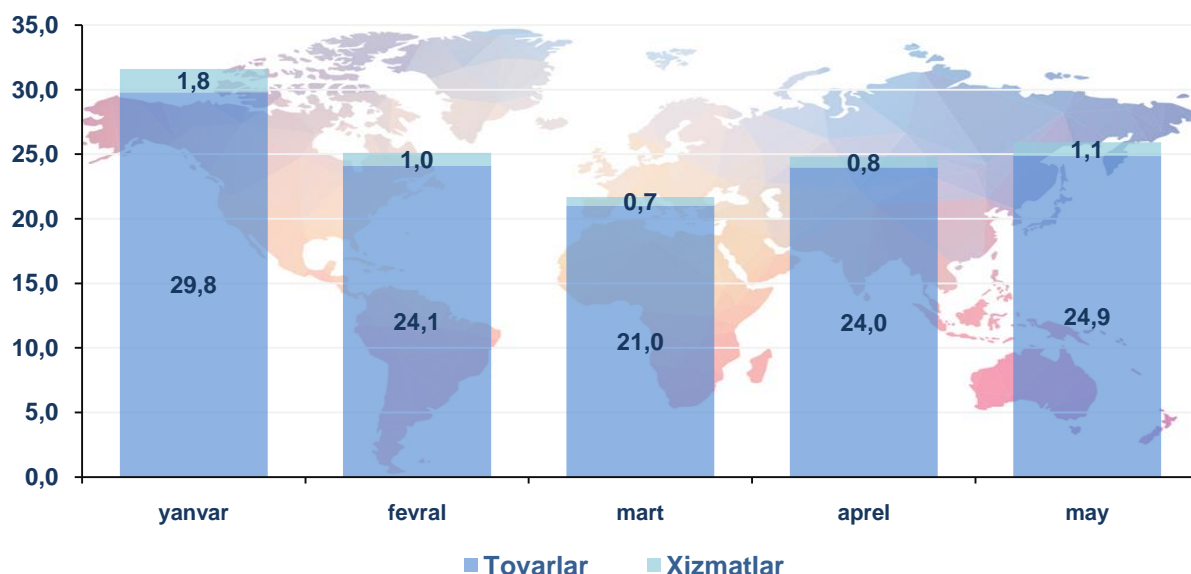
Xizmatlar importi tarkibi, (%)

Xizmatlar importi hajmi 5,3 mln. AQSh dollarini yoki jami import hajmining 4,1 %ini tashkil etdi va o'tgan yilning shu davriga nisbatan 1,9 %ga o'sdi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi boshqa ish yuzasidagi xizmatlar (81,2 %) hamda moliyaviy xizmatlar (9,2 %)dan iborat bo'ldi.

2019 yil yanvar-mayda tovarlar va xizmatlar importi dinamikasi

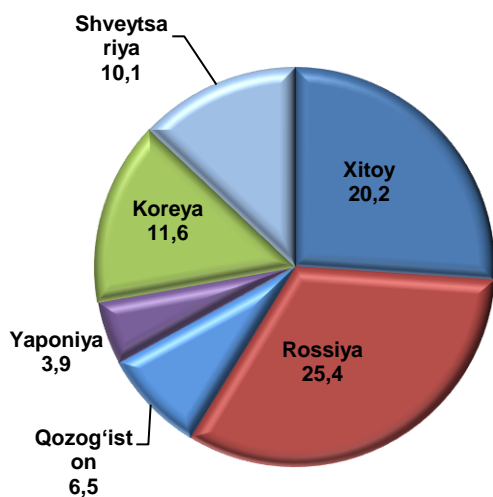
(oylar kesimida, mln. AQSh dollari)

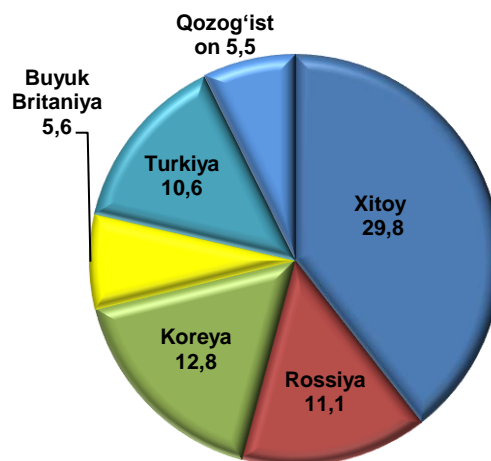
Shu bilan birga ta'kidlab o'tish kerakki, 2019 yilning o'tgan davri mobaynida respublikaga import qilinayotgan tovar va xizmatlar may oyida, aprel oyiga nisbatan 1,2 mln. AQSh dollarga ko'p import qilingan bo'lib, shundan tovarlar 0,9 mln. AQSh dollarga va xizmatlar 0,3 mln. AQSh dollarga ko'p import qilingan.

Respublika importida asosiy hamkor davlatlarning ulushi (yanvar-may)

2018 yil

2019 yil

2019 yilning yanvar-may oylarida respublikaga 50 dan ortiq xorijiy davlatlardan tovar va xizmatlar importi amalga oshirilgan. Shulardan 6 ta eng yirik bo'lgan Xitoy Xalq Respublikasi, Koreya Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Turkiya, Buyuk Britaniya va Qozog'iston hamkor davlatlaridan jami import hajmi 97,4 mln. AQSh dollariga teng. Bu esa umumiy import hajmining 75,5 %ini tashkil qiladi.

Yuqorida qayd etib o'tilganidek, import tarkibida asosiy ulushni tashkil qilayotgan mashina va asbob-uskunalar, kimyo mahsulotlari va buyumlari hamda oziq-ovqat mahsulotlari asosan qaysi davlatlardan respublikamizga olib kirilayotganligini quyidagi sxemalardan ko'rish mumkin.

Mashina va usbob-uskunalar import qilingan asosiy hamkor davlatlar

DAVLAT NOMI	XITOIY	TURKIYA	BUYUK BRITANIYA	VIETNAM	KOREYA RESPUBLIKASI
mln. AQSH doll.	36,4	7,7	6,6	5,1	3,6
O'tgan yilga nisbatan, %	2,4 b	3,4 b	12,0 b	2,8 b	3,6 b
Ulushi, %	47,1	10,0	8,6	6,6	4,6

Kimyo mahsulotlari va buyumlari import qilingan asosiy hamkor davlatlar

DAVLAT NOMI	KOREYA RESPUBLIKASI	POLSHA	ROSSIYA	ERON	TURKIYA
mln. AQSH doll.	6,2	1,1	1,0	0,7	0,6
O'tgan yilga nisbatan, %	122,6	7,0 b	106,2	2,3 b	3,3 b
Ulushi, %	45,8	7,8	7,8	5,0	4,7

Oziq-ovqat mahsulotlari import qilingan asosiy hamkor davlatlar

DAVLAT NOMI	QOZOG'ISTON	ROSSIYA	TURKMANISTON	XITOIY
mln. AQSH doll.	5,5	1,6	0,4	0,2
O'tgan yilga nisbatan, %	189,6	8,0 b	-	4,5 b
Ulushi, %	69,8	20,3	5,6	2,6

Yurtimizda tashqi iqtisodiy faoliyatni rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar va dunyo mamlakatlari bilan olib borilayotgan mustahkam aloqalar natijasida mamlakatimizning eksport salohiyati oshib bormoqda.

Shuningdek, hukumatimiz tomonidan bir qator soliq, bojxona imtiyozlarining yaratilishi, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va raqobatbardosh mahsulotlarni ishlab chiqarilishi milliy mahsulotlarimizni tashqi bozorlarda mustahkam o'rin egallashlari uchun zamin yaratmoqda.

**Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi bo'limi
Tel.:71-230-82-06**